

Bertelsen (Hjørring Amt): Jeg er glad ved den Forklaring, som nu fremkom fra den ærede Ordfører angaaende Ændringsforslag Nr. 9, og ogsaa over den Forklaring, som blev givet af den højtærede Minister, for saa vidt man kunde være sikker paa, at Lovforslagets Bestemmelser vilde blive udførte paa den Maade, som blev udtalt baade af den højtærede Minister og den ærede Ordfører. Den ærede Minister udtalte jo udtrykkelig, at der ikke var sket nogen principiel Forandring i Lovforslaget ved Ændringsforslag Nr. 9, og dette er en Tilfredsstillelse for mig. Men hvad Tilføjelsen om, at Værdien skulde værdsættes i Forhold til, hvad Ejeren selv kunde udbringe det til, angaar, saa mente den højtærede Minister jo ikke, man kunde komme ud over at give den fulde Erstatning, idet man jo ikke kunde tage Hensyn til et fingeret Salg. Nej, det er rigtigt, hvis man kan konstatere, at det virkelig er et fingeret Salg. Men et æret Medlem af Udvalget, nemlig det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Nielsen-Grøn), fremkom med en anden Forklaring, som giver den Tanke, som jeg udkastede i mit første Foredrag, Medhold, nemlig, at Ejerne muligvis kunde faa ud over fuld Erstatning. Thi det ærede Medlem forklarede „passende Erstatning“ saaledes, at naar det var en Grusgrav, der laa i Nærheden af en By, altsaa et Areal, der var meget værd, saa skulde vedkommende have rigelig Erstatning, og ved „rigelig Erstatning“ kan jeg ikke forstaa andet end lidt — selv om ogsaa kun meget lidt — over fuld Erstatning, men naar det var en Grusgrav, der var beliggende paa et ensomt Sted, et Overdrev eller lignende, skulde Ejeren have mindre Erstatning derfor. Jeg vilde dog nødig, at Paragraffen skulde blive udført paa denne Maade, for saa tror jeg rigtignok, man kom ind paa en Vej, der vilde føre til Urimeligheder. Hvis jeg var sikker paa, at Lovforslaget vilde blive udført paa den Maade, som den højtærede Minister og den ærede Ordfører have udtalt, saa vilde det i alt Fald i alt væsentligt tilfredsstille mig. Jeg maa gøre nogle Bemærkninger over for det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen) og det ærede Medlem for Fredensborg (Hage). Jeg maa over for det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds sige, at naar han gik ud fra, at det var en Servitut, der hvilede paa Ejendomme ifølge Lov, at Vejmateriale maatte borttages uden Erstatning, saa maa man vel betænke, paa hvilken

Tid Grundlaget for disse Bestemmelser er kommet til Veje. Det var paa en Tid, da man ikke tillagde Vejmateriale nogen Værdi, og da der ikke var nogen, der tænkte paa, at dette Materiale nogen Sinde skulde faa en blot tilnærmelsesvis saa stor Værdi, som det har for Øjeblikket. Det ærede Medlem maa endvidere erindre, at nu inddrager man under Loven en hel Del Anlæg og Vedligeholdelsen af Anlæg, særlig Veje og Jærnbaner med videre, ved hvis Vedligeholdelse der allerede nu gives fuld Erstatning for Vejmateriale, saaledes at man kan sige, at vedkommende Ejere, naar de efter Fortolkningen af Ændringsforslag Nr. 9 skulle have fuld Erstatning, for disse Anlægs Vedkommende ikke faa mere end hidtil, naar de faa fuld Erstatning for Vejmateriale. Men at gaa til at kalde det en Gave, tror jeg dog er at gaa for vidt. Praksis har mange Steder ført til, at man nu ved Amts- og Sogneveje og Jærnbaner giver fuldt Vederlag, saa jeg tror, man er i fuld Overensstemmelse med Tidens Udvikling og Tidens Krav og den almindelige Opfattelse af dette Spørgsmaal, naar man nu gaar til at give fuld Erstatning, selv om man ikke paabaaber sig Grundlovens § 82. Jeg skal over for det ærede Medlem for Fredensborg sige, at naar han gik ud fra, at man altid giver rundelig Erstatning, saa forholder det sig ikke saaledes, naar man tager Sagen i Almindelighed. Det forholder sig ikke saaledes i dette Forhold og heller ikke, naar man eksproprierer Jord til Jærnbaner. Det Udtryk, det ærede Medlem benyttede, at man gav den, hvis Jord blev eksproprieret til Jærnbaner, baade i Pose og Sæk, kan for saa vidt være rigtigt, naar man kun tænker paa Jord, der ligger i Nærheden af en Jærbanestation, idet Ejendommens Pris stiger derved. Men man har ikke faa Eksempler paa, at Ejere af Ejendomme, som ligge imellem Stationerne, og som have faaet deres Ejendomme overskaarne paa Kryds, have faaet alt for lidt. Man kan derfor ikke i Almindelighed udtale, at, naar der eksproprieres Jord til Jærnbaner, faa Ejerne baade i Pose og Sæk; thi det faa de ikke. Der er adskillige Ejere, som ved Ekspropriation til Jærnbaner ere blevne meget brøstholdne ved at have faaet alt for lidt.

Bojsen: Det glæder mig, at man har i ikke ringe Grad afdæmpet sin Paabe-ræbelse af Grundlovens § 82 i Modsætning til det, der tidligere hørtes, og jeg finder dette naturligvis fuldstændig rigtigt. Naar